

Dalyko (modulio) pavadinimas		Kodas	
Baltų kalbų istorija			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: Vytautas Rinkevičius Kitas (-i): Bonifacas Stundžia		VU Filologijos fakulteto Baltistikos katedra	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
BA		pasirenkamasis	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	4, 6 semestrai	lietuvių	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: išklaustas Baltų filologijos įvado kursas; elementarios latvių kalbos žinios (pvz., išklaustas kursas „Latvių kalba lituanistams I/IV“); gebėjimas skaityti specialybės literatūrą anglų kalba		Gretutiniai reikalavimai (jei yra):	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje: gebėjimas organizuoti savo darbą ir mokymąsi, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti. Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimas analizuoti, išvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.). Lietuvių kalbos raidos kaip kultūros proceso supratimas ir analizė: gebėjimas analizuoti ir interpretuoti lietuvių kalbos raidą kaip reiškinį. Užsienio kalbų žinios ir gebėjimai.			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku).		tikslinės literatūros skaitymas, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
gebės lyginti ir kritiškai vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.), spręsti apie jų privalumus ir trūkumus;		grupės diskusija, skaitytos tikslinės literatūros aptarimas, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti lietuvių kalbos raidą giminiškų baltų kalbų raidos kontekste, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus.		įtraukiamoji paskaita, grupės diskusija, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
įgis pamatinių žinių apie latvių ir prūsų kalbų sistemas bei vartoseną;		įtraukiamoji paskaita, tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas, grupės diskusija, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Baltų kalbų kilmė ir vieta indoeuropiečių kalbų sistemoje, baltų-slavų prokalbės problema, rytų ir vakarų baltai	2						2	4	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p. 55–64 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 105–139
2. Vokalizmo ir konsonantizmo sistemos, jų kilmė ir raida	4		2				6	6	Skaitiniai: J. Endzelynas, <i>Baltų kalbų garsai ir formos</i> , p. 14–23, 25–54 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 189–192, t. 2, p. 152–170 Praktinės užduotys: baltų kalbų žodžių lyginamoji-istorinė fonologinė analizė, baltų prokalbės formų rekonstrukcija

3. Balsių kaitos sistema, jos kilmė ir raida	2		2				4	2	Skaitiniai: J. Endzelynas, <i>Baltų kalbų garsai ir formos</i> , p. 23–25 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 28–30 Praktinės užduotys: balsių kaitos pavyzdžių baltų kalbose lyginamoji-istorinė analizė
4. Prozos elementai, jų kilmė ir raida. Prozinės kaitos, jų kilmė ir raida.	4		2				6	10	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p. 87–91 J. Endzelynas, <i>Baltų kalbų garsai ir formos</i> , p. 11–13 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 192–194, t. 2, p. 171–175 R. Derksen, <i>Metatony in Baltic</i> , p. 3–29 T. Olander, <i>Balto-Slavic accentual mobility</i> , p. 1–52, 101–127 Praktinės užduotys: baltų kalbų žodžių lyginamoji-istorinė prozinė analizė
5. Vardžodžio morfologijos sistemos formavimasis ir raida	6		4				10	12	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p. 92–101 J. Endzelynas, <i>Baltų kalbų garsai ir formos</i> , p. 103–158 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 195–216, t. 2, p. 176–212 Praktinės užduotys: baltų kalbų vardžodžių formų lyginamoji-istorinė morfologinė analizė, baltų prokalbės formų rekonstrukcija
6. Veiksmožodžio morfologijos sistemos formavimasis ir raida	6		4				10	8	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p. 101–108 J. Endzelynas, <i>Baltų kalbų garsai ir formos</i> , p. 159–206 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 216–225, t. 2, p. 212–229 Praktinės užduotys: baltų kalbų veiksmožodžių formų lyginamoji-istorinė morfologinė analizė, baltų prokalbės formų rekonstrukcija
7. Sintaksinių konstrukcijų formavimasis ir raida	2		2				4	4	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p. 109–117 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 227–229, t. 2, p. 237–238 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorinė gramatika</i> , t. 2, p. 203–217 V. Ambrazas, <i>Lietuvių kalbos istorinė sintaksė</i> , p. 485–504 Praktinės užduotys: baltų prokalbės sakinių ir žodžių tvarkos modelių rekonstrukcija
8. Rašomųjų kalbų istorijos periodizacija	4						4	6	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbos</i> , p.

									295–307 J. Palionis, <i>Lietuvių rašomosios kalbos istorija</i> , p. 9–23, 112–116, 155–169, 216–220
9. Referato rengimas								20	Rašto darbo pasirinkta tema rengimas, remiantis išstudijuota mokslinė literatūra
10. Savarankiškas žinių sisteminimas ir ruošimasis egzaminui								10	Skaitytos literatūros ir per seminarus atliktų užduočių peržvalga
11. Egzaminas				2				2	
	Iš viso	30		16	2			48	82

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas per seminarus	20	kiekvieną seminarą	2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 91% praktinių užduočių). 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 71% praktinių užduočių). 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71% praktinių užduočių.
Referatas	40	studento pasirinktu laiku, bet ne vėliau nei paskutinės paskaitos/seminaro dieną	vertinimas pagal 10 balų sistemą. Darbo struktūra: 0,5 balo referato struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (tūlinis psl., turinys, įvadas, pagrindinis tekstas, išvados, literatūros sąrašas, santrauka), darbo apimtis atitinka reikalavimus (10 psl.); Darbo koncepcija (įvadas): 1 balas pagrįstas temos pasirinkimas, aiškiai suformuluotas darbo tikslas ir uždaviniai; Turinio išsamumas: 2 balai turinys atitinka tikslą, tema atskleista išsamiai, Analizė: 2 balai remiamasi naujausia mokslinė literatūra, nėra dalykinių klaidų, ne tik referuojama, bet ir analizuojama, darbo autorius lygina ir vertina įvairių autorių pozicijas; Išvados: 1 balas išvados pagrįstos; Tyrimo kultūra: 0,5 balo aiški autoriaus pozicija, cituojant kitų mintis nuorodos pateikiamos tvarkingai, literatūros sąrašas sutvarkytas tinkamai; Teksto rišlumas: 0,5 balo mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai. Kalba: 2 balai dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai; Darbo įforminimas: 0,5 balo teksto formatas atitinka reikalavimus, puslapiai numeruoti, lentelės ir paveikslai sutvarkyti tinkamai. Gautas balas dauginamas iš 0,4 ir gaunamas taškų skaičius, atitinkantis referato balo santykinį svorį bendroje vertinimo strategijoje.
Egzaminas raštu	40	modulio pabaigoje	Egzaminą sudaro 10 užduočių (4 trumpi atviro tipo klausimai ir 6 praktinės baltų kalbų formų lyginamosios-istorinės analizės užduotys), kurių kiekviena gali būti įvertinta: 1 balu: tinkamai atlikta užduotis; 0,5 balo: iš esmės tinkamai, bet neišsamiai atlikta užduotis; 0 balo: netinkamai atlikta arba neatlikta užduotis. Gautas balų skaičius dauginamas iš 0,4 ir gaunamas taškų skaičius, atitinkantis egzaminio balo santykinį svorį bendroje vertinimo strategijoje.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Pietro U. Dini	2000	Baltų kalbos		Vilnius: MELI
Janis Endzelynas	1957	Baltų kalbų garsai ir formos		Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla
Zigmas Zinkevičius	1984–1987	Lietuvių kalbos istorija	t. 1, 2	Vilnius: Mokslas
Zigmas Zinkevičius	1980–	Lietuvių kalbos istorinė gramatika	t. 1–2	Vilnius: Mokslas

	1981			
Vytautas Ambrazas	2006	Lietuvių kalbos istorinė sintaksė		Vilnius: LKI leidykla
Rick Derksen	1995	Metatony in Baltic		Amsterdam, Atlanta: Rodopi
Thomas Olander	2009	Balto-Slavic accentual mobility		Berlin, New York: Mouton de Gruyter
Papildoma literatūra				
Christian S. Stang	1966	Vergleichende Grammatik der baltischen Sprachen		Oslo etc.: Universitetsforlaget
Vytautas Mažiulis	1970	Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai		Vilnius: Mintis
Albertas Rosinas	1988	Baltų kalbų įvardžiai		Vilnius: Mokslas
Albertas Rosinas	1995	Baltų kalbų įvardžiai: morfologijos raida		Vilnius: VU leidykla
Albertas Rosinas	2009	Baltų kalbų įvardžių semantinė ir morfologinė struktūra		Vilnius: MELI
William R. Schmalstieg	2000	The historical morphology of the Baltic verb		Washington: Institute for the Study of Man Inc.
Berthold Forssman	2003	Das baltische Adverb		Heidelberg: Winter
Jonas Kazlauskas	1968 [2000]	Lietuvių kalbos istorinė gramatika [= Rinktiniai raštai, t. 1]		Vilnius: Mintis (1968), MELI (2000)
Zigmas Zinkevičius	1988– 1990	Lietuvių kalbos istorija	t. 3, 4	Vilnius: Mokslas
Jonas Palionis	1995	Lietuvių rašomosios kalbos istorija		Vilnius: MELI
Mārta Rudzīte	1993	Latviešu valodas vēsturiskā fonētika		Rīga: Zvaigzne
Jānis Endzelīns	1951	Latviešu valodas gramatika		Rīga: Latvijas valsts izdevniecība
Jānis Endzelīns	1938 [1981]	Latviešu valodas skaņas un formas [= Darbu izlase, t. 4(1)]		Rīga: Zinātne (1981)
Albertas Rosinas	2005	Latvių kalbos linksniavimo sistema. Sinchronija ir diachronija		Vilnius: MELI
Berthold Forssman	2001	Lettsche Grammatik		Dettelbach: J. H. Röhl
Arturs Ozols	1965	Veclatviešu rakstu valoda		Rīga: Liesma
Vytautas Mažiulis	2004	Prūsų kalbos istorinė gramatika		Vilnius: VU leidykla
Schmalstieg W. R.	1974	An Old Prussian Grammar		University Park and London: Pennsylvania State University Press